

Nieuwe Uitgaven

Vogel 't uit

In deze rubriek bespreken we doorgaans boeken of DVD's en we besteden hier ook af en toe aandacht aan een tijdschrift of tijdschriftartikel dat interessant kan zijn voor onze lezers. Dit keer gaat het om een gezelschapsspel. En dan ook nog om een klassiek spel, dus gewoon een soort bordspel met kaarten en fiches. Dat lijkt ouderwets, maar dat is het zeker niet, want bij het spelen van het spel wordt ook een smartphone of iPad gebruikt. Op sommige kaarten staan namelijk QR-codes, welke verwijzen naar geluidsfragmenten die kunnen worden afgespeeld op smartphone, tablet (of computer). Indien die niet beschikbaar zijn, kan het spel ook zonder deze middelen gespeeld worden. Dan blijven de kaarten met een code buiten het spel. Het spel kan worden gespeeld met twee tot

zes deelnemers (vanaf een jaar of elf). Elke deelnemer heeft een eigen bord ('nestje'). Bij goede antwoorden krijgt men een fiche (een 'ei'). Wie als eerste zijn nest vol kan leggen met eieren heeft gewonnen.

Het spelen van dit spel levert een schat aan informatie en weetjes op over vogels. Spelenderwijs leer je een heleboel over vogels. Het spel is ook 'toekomstvast,' want er worden jaarlijks nieuwe setjes met speelkaarten voor uitgebracht.

Een aantrekkelijk en leerzaam gezelschapsspel voor vogelkenners en natuurliefhebbers dat eindeloos gespeeld kan blijven worden!

RAK

Wesseling, M. (2017): Vogel 't uit. Gezelschapsspel. Ontwerp: Femke den Hartog. Vogelafbeeldingen: Jeannette Steenmeijer. ISBN 978 90 7756 9. Luitingh-Sijthoff, Amsterdam. Prijs: €19,99.

Drentse Vogels 31

De 31ste uitgave van de reeks Drentse Vogels is een themanummer. Dit keer geen bundel

losse verhalen over de vele projecten, onderzoeken en ontwikkelingen van soorten die de aandacht trekken in de provincie, maar een overzicht van de ontwikkelingen van vijftig soorten. Het gaat om soorten waarvoor de provincie belangrijk is of soorten die in deze provincie een min of meer spec-

taculaire ontwikkeling doorgemaakt hebben. Dit nummer is een voorproefje van de nieuwe Sovon Vogelatlas die in voorbereiding is. De Werkgroep Avifauna bestaat ook veertig jaar en dit is dan ook tevens een jubileumuitgave. De gegevens in dit jubileumnummer zijn gebaseerd op de voorlopige resultaten van de Vogelatlas. Het geeft de stand van zaken weer: welke soorten zijn de winnaars en welke de verliezers?

In de inleidende hoofdstukken geven de auteurs onder andere wat uitleg over het veldonderzoek in de provincie, een beschouwing over de vogelrijkdom, trends en over wintervogels. Daarna volgt de bespreking van de soorten. Daarbij zijn ook stippenkaartjes opgenomen die niet alleen de spreiding over de provincie tonen, maar ook de vergelijking van de recente periode 2013-'15 met een oudere periode (bijvoorbeeld 1979-'83 of 1999-2000). Dat geeft een beeld van waar soorten zijn verschenen of verdwenen.

RAK

Dijk, A.J. van, B. Dijkstra & H.-J. Ottens (2017): Vogels in Drenthe in 2013-2015. Drentse Vogels 31:1-144. ISSN 1381-6101. Werkgroep Avifauna Drenthe, Assen. Prijs: 17,50.

Bestellen kan door het bedrag over te maken op IBAN NL 77 INGB 0003 8702 92 t.n.v. Werkgroep Avifauna Drenthe. Graag gehele naam vermelden! (de afkorting wordt niet herkend). Vermeld bij de betaling de uitgave die u nabestelt en uw naam en adres. Zie ook de website: <http://www.avifaunadrenthe.nl/drentse-vogels/>.

Vogels op Texel - Jaaroverzicht 2017

Texel staat al sinds jaar en dag bekend als 'vogeleiland'. Die faam heeft het eiland ongetwijfeld te danken aan dr. Jac. P. Thijssie die daar in zijn tijd graag kwam om de vogels te bestuderen en er ook vaak over schreef. Het is nog steeds een populaire bestemming voor vogelaars. Geen wonder, want er kwamen 2017 maar liefst 280 soorten vogels voor op

het eiland. Daaronder waren enkele zeldzame – door CDNA aanvaarde – nieuwe soorten, zoals de Dwergarend *Aquila pennata*, de Noordse Boszanger *Phylloscopus borealis* en de Westelijke Blonde Tapuit *Oenanthe hispanica*.

De Vogelwerkgroep Texel geeft als sinds 1997 jaarlijks een Ornithologisch Jaarverslag uit. Het verslag over 2017 is gebaseerd op individuele waarnemingen (via de website Waarneming.nl), gegevens van terreinbeherende organisaties (zoals Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer) en van de (Sovon-)tellingen. In 2017 werden elf integrale tellingen uitgevoerd op het eiland. Vijf daarvan waren gericht op alle soorten. De overige waren gericht op bepaalde soorten (zoals ganzen en zwanen of Rotganzen en Brandganzen). De resultaten zijn per soort beschreven. Ze zijn beknopt, maar glashelder en zeer informatief. De uitgave geeft dan ook een fraai inzicht in de ontwikkelingen van de vogelpopulaties op het eiland.

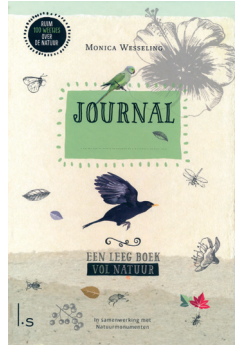
RAK

Raad, J. de & L. Kooistra (red.) (2018): Vogels op Texel - Jaaroverzicht 2017. 86 bladzijden. Vogelwerkgroep Texel. Den Burg. Prijs (voor niet-leden): €13,00. Te bestellen door het bedrag over te maken naar bankrekeningnummer NL46 INGB 0008 4178 22 ten name van Vogelwerkgroep Texel te Westerbork. S.v.p. naam en adres vermelden en dat het om het jaaroverzicht 2017 gaat! Voor overboekingen uit het buitenland: BIC = INGBNL2A.

Journal - Een leeg boek vol natuur

Deze uitgave is eigenlijk geen leesboek. De ondertitel is niet voor niets 'Een leeg boek vol natuur'. De bedoeling is dat u zelf de bladen

vult met teksten. Het is een notitieboek, waarin u zelf uw aantekeningen uit het veld kunt maken. Dat kan van alles zijn, bijvoorbeeld

waarnemingen van vogels, maar u kunt natuurlijk ook andere zaken noteren, zoals het uitkomen van de eerste bloeizems, observaties over het weer, enzovoort. In het boek staan meer dan honderd korte teksten met wetenswaardigheden over de natuur van de hand van Monica Wesseling.

Het is een fraai uitgevoerd en heel aantrekkelijk boekje. Voor de doorsnee vogelaar, die gewend is regelmatig het veld in te gaan en daarbij gewend is de observaties bij te houden in een veldboekje, is dit wel een vrij luxe uitgave. Zij zullen daarvoor liever een eenvoudige blocnote of aantekenboekje van de kantoorboekhandel aanschaffen, maar als u leuk cadeau zoekt voor een bevriende vogel- of natuurliefhebber dan doet u die daarmee vast wel een groot plezier.

RAK

Wesseling, M. (2018): Journal - Een leeg boek vol natuur. Notitieboek. 208 bladzijden. Gebonden. 21,5 x 15 cm. ISBN 978 90 245 8057 6. Luitingh-Sijthoff B.V., Amsterdam. Prijs: €14,99.

Roofvogels van Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten

Handboek determineren van vliegbeelden

Veel vogelaars worden enthousiast als er roofvogels te zien zijn of zelfs als er alleen maar een kans is om een roofvogel te zien. Het is voor velen een fascinerende groep vogels. Helaas is de determinatie niet altijd gemakkelijk. Natuurlijk, er zijn soorten die snel herkend kunnen worden. Een biddende To-renvalk of een paar Buizerden die hoog in de lucht cirkelend hun kenmerkende geluid laten horen, zal men snel op naam kunnen brengen. Bij veel roofvogelsoorten is dat lastiger, zeker als zij in de vlucht en beweeglijk zijn. Voor determinatie van soorten waarvan men de kenmerken niet allemaal paraat heeft is men aangewezen op een vogeldeterminatiegids, maar meestal tonen die vooral afbeeldingen

van zittende of staande vogels, hier en daar aangevuld met wat vliegbeelden. Voor diegenen die daaraan niet voldoende hebben, kan dit boek een goede steun zijn, want de auteur – de Finse ornitholoog en natuurfotograaf Dick Forsman – legt vooral de nadruk op de vliegbeelden. Het boek bevat een uitgebreide collectie foto's (meer dan 1100) van roofvogels in de vlucht. Dat zijn

niet uitsluitend foto's van adulte mannetjes en vrouwtjes, maar ook exemplaren in jeugdkleden (waar nodig verschillende jaarkleden) of van vogels in de rui. Ook bij de soortbeschrijvingen wordt ruim aandacht besteed aan de veranderingen tijdens het opgroeien van

jonge roofvogels en die tijdens de rui. Waar nodig worden ook verschillende geografische vormen besproken, evenals hybridisatie van sommige soorten.

Een schitterend boek, verplichte kost voor iedereen die is geïnteresseerd in roofvogels, ook als aanvulling op de roofvogelgidsen die al in de boekenkast staan.

RAK

Forsman, D. (2017): Roofvogels van Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten. Handboek determineren van vliegbeelden. 24,5 x 17,5 cm. Gebonden. 544 bladzijden. Met foto's in kleur. ISBN 978-90-5011-602-2. KNNV Uitgeverij, Zeist. Prijs: 49,95.

Handboek Vogels van Nederland & België

Het Handboek Vogels van Nederland en België is een prachtig uitgebreid naslagwerk, boordevol interessante informatie over de vogels in beide landen. Veel populaire handboeken over vogels behandelen de vogels van heel Europa, inclusief delen van Noord-Afrika of delen van Azië. Door het boek te beperken tot twee landen vallen er soorten af. Is dat erg? Voor sommigen wel, maar voor anderen is het juist een voordeel. De focus komt immers meer te liggen op soorten die hier voorkomen, en men wordt minder snel in verwarring gebracht door soorten die hier niet snel te verwachten zijn.

Het boek bevat enkele korte inleidende hoofdstukken, waarin onder andere een overzicht gegeven wordt van belangrijke vogelgebieden in Nederland en België en er wordt uitleg gegeven over broedvogels, zomer- en wintergasten, de relatie tussen vogels en (veranderend) landschap, klimaatveranderingen en de bedreigingsstatus (de Rode Lijst). Daarna volgen de soortbeschrijvingen. In deze nieuwe druk zijn ook de soorten van België opgenomen. In totaal worden nu ruim driehonderd soorten beschreven.

Deze soortbeschrijvingen hebben een vast stramien. Achtereenvolgens komen daarbij aan bod: herkenning, voorkomen, trek, leefgebieden en de gevoeligheid. Bij dat laatste onderdeel komen zaken aan de orde als problemen met voedselaanbod, overlast, jachtdruk, enzovoort. Heel praktisch zijn

de tabelletjes met gegevens over het broeden, de IUCN Rode Lijst-status en (bij veel soorten) de omvang van de populatie die bij de soortbeschrijvingen is opgenomen. Ook is er bij elke soort een foto. Daarnaast zijn van de meeste soorten ook duidelijke tekeningen van het verenkleed

toegevoegd. In het laatste hoofdstuk is een lijst opgenomen met vogels verdeeld in drie categorieën: 1) schaarse soorten, 2) zeldzame soorten en 3) exoten. Deze lijst is tevens te gebruiken als checklist en geeft naast de Nederlandse vogelnamen ook de wetenschappelijke namen en de Franse namen. Voor een aantal zeldzame soorten en exoten worden hier nog tips gegeven voor herkenning. Dit handboek is dus een zeer compleet en overzichtelijk boek, dat zeker aan te bevelen is, zowel voor beginnende als voor meer gevorderde vogelaars.

RAK

Hoogenstein, L. & G. Meesters (2017): Handboek Vogels van Nederland en België. Derde druk. 28 x 19,5 cm. Gebonden. ISBN 978 90 5011 580 3. KNNV Uitgeverij, Zeist. Prijs: €29,95